

Szkoła Podstawowa nr 5 im. Władysława Broniewskiego w Białogardzie

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PLASTYKI

opr.: mgr Urszula Białawiec, mgr Patrycja Suwała, mgr Aniela Politowska – Pogorzelska

Podstawa prawna

- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych
- ✓ Zasady Wewnątrzszkolnego Oceniania
- ✓ Podstawa programowa z plastyki II etap edukacyjny: klasy IV-VI (2008r.)
- ✓ Podstawa programowa przedmiotu plastyka (2017r.)
- ✓ Program nauczania plastyki – „Do dzieła!” Nowa Era (dla klas 6-7)
- ✓ Program nauczania plastyki w szkole podstawowej klasy 4 – 7 – MAC (dla klas 4-5)

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIE

Przedmiotem oceny jest :

- wiedza i umiejętności; pozytywna postawa wobec przedmiotu:
 - aktywne uczestnictwo w zajęciach;
 - prowadzenie zeszytu przedmiotowego;
 - przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów;
 - przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami;
 - efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne;
 - zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy (podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu);
 - współpraca w grupie;
- dobre wyniki osiągnięte w konkursach plastycznych; udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez);
- przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

II. PROCEDURY OCENIANIA

1. Dokonując oceny prac plastycznych, które wykonywane są tylko na zajęciach szkolnych, nauczyciel zwraca uwagę na:

- zgodność pracy z tematem lekcji;
- poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych;
- trafność doboru środków artystycznego wyrazu;
- umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną;
- pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi;
- oryginalność realizacji danego tematu;
- estetykę wykonania pracy (nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

2. Jeżeli uczeń był nieobecny na zajęciach z powodu np. choroby to powinien uzupełnić zaległą pracę praktyczną w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

3. W przypadku nieoddania pracy (wykonywanej na zajęciach lub zaległej w domu) w dzienniku odnotowywany jest **brak zadania** – „bz”. Po tygodniu „bz” zamieniany jest na ocenę.

4. **Nieprzygotowanie ucznia** do zajęć zostaje odnotowane znakiem „-„, (suma dwóch daje ocenę niedostateczną).

5. **Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen**, jej podstawą są prace wykonywane na zajęciach, przygotowania do zajęć, wiedza, umiejętności, aktywność plastyczna na rzecz klasy i szkoły, systematyczność i wkład pracy w stosunku do możliwości, które nie zawsze będą zapisem w postaci oceny.

6. **Sposoby ustalania oceny semestralnej (rocznej)**

Ocenę semestralną i roczną ustala się według średniej ważonej:

- 5 - konkursy
- 4 - praca plastyczna, projekt
- 3 - praca na lekcji
- 2 - prace domowe, praca dodatkowa, aktywność
- 1 - prowadzenie zeszytu

III. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE

• **Wymagania konieczne(ocena dopuszczająca).**

Uczeń z pomocą nauczyciela:

- wymienia placówki działające na rzecz kultury;
- tłumaczy zasady zachowania się w muzeum;
- wskazuje zabytki znajdujące się w regionie;
- wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym;
- opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą;
- nazywa elementy dzieła plastycznego (kreska, kropka, plama walorowa, barwa, światłocien, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa);
- wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje;
- wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych;
- wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografika, film, instalacja, happening);
- rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.);
- tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt;
- wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem; uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe;
- wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego nazywa niektóre gatunki filmowe;
- wskazuje środki masowego przekazu;
- wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach;
- podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych;
- wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności;
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy; stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.
-

- **Wymagania podstawowe (ocena dostateczna).**

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu;
- wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzeć dzieła plastyczne;
- wymienia najszlachetniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie;
- podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych;
- wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą;
- opisuje elementy dzieła plastycznego;
- tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych;
- wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki, omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża;
- wyjaśnia najważniejsze podziały barw; wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję;
- przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji, rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach;
- wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy;
- podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich;
- tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego;
- wymienia poszczególne rodzaje rzeźby;
- dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje;
- wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu;
- projektuje przedmioty codziennego użytku;
- wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej;
- określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi;
- podaje funkcje wybranych środków masowego przekazu (telewizja, Internet);
- rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografa i filmowca;
- omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych;
- przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego;
- stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża;
- dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych;
- prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęceniu ze strony nauczyciela,
- stosuje się do zasad organizacji pracy;
- przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia;
- aktywnie pracuje w grupie; utrzymuje w porządku swój warsztat pracy;
- przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.

- **Wymagania rozszerzające (ocena dobra).**

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu;
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych;
- wymienia najszlachetniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie;

- analizuje i interpretuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji;
- wskazuje najbliższy skansen;
- wyjaśnia, czym są pieta i świątek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii;
- omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą;
- charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki;
- opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło;
- wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji;
- określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji;
- rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji;
- wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto;
- tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki;
- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka;
- rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.);
- charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy;
- wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną;
- dokonuje porównania wzornictwa przemysłowego z rzemiosłem artystycznym;
- wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną;
- nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła;
- korzysta świadomie i krytycznie z przekazów medialnych, selekcjonując informacje i wybierając właściwe treści;
- stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych;
- używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy;
- wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien na rysunku;
- dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej;
- posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi;
- tłumaczy, do jakiego rodzaju farb należą tempera i plakatówka;
- porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach;
- wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji;
- omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji;
- tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie;
- dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną;
- realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej;
- wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym;
- określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej;

- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy;
- zachowuje koncentrację podczas lekcji;
- uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów;
- organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia;
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą;
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy; przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

- **Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra).**

Uczeń:

- dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka;
- wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów);
- zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie;
- wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują;
- omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa;
- wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków; rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury;
- określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych tekstów kultury z danej epoki;
- posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki;
- bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki;
- porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego;
- omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału;
- opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie;
- wylicza różnice między malarstwem realistycznym od malarstwem abstrakcyjnym;
- określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów;
- opowiada o wybranej zabytkowej budowli i charakteryzuje jej funkcje;
- analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki;
- omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocien, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach;
- określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu;
- korzysta z przekazów medialnych oraz wykorzystuje zawarte w nich informacje w swojej działalności twórczej; przestrzega praw autorskich;
- potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości;
- operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną;
- wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem;

- wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych;
- tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża;
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne;
- posługuje się biegle poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego;
- stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach;
- dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych;
- wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie;
- analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego;
- bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią;
- prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie;
- jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach;
- organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia;
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą;
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu;
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

- **Wymagania wykraczające (ocena celująca)**

Uczeń:

- wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi;
- uzasadnia swoje upodobania estetyczne;
- ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu;
- wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie;
- ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata;
- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania;
- bierze czynny udział w zajęciach plastycznych;
- analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania;
- wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.);
- wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań);
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu;
- zdobywa nagrody na konkursach plastycznych;
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem ilustracyjnym i teoretycznym);
- przygotowuje się systematycznie do zajęć;

- utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu;
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

IV. DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW Z UWZGLĘDNIENIEM OPINII I ORZECZEŃ PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

1. Uczniowie z autyzmem:

- wydłużenie czasu na realizację materiału;
- wydłużenie czasu pracy na realizację zadań i udzielenie odpowiedzi;
- odwoływanie się do poprzednio zrealizowanego materiału;
- powiązanie realizowanych treści z elementami życia codziennego;
- stosowanie oceniania informacyjnego wspierającego i motywującego ucznia.

2. Uczniowie słabo widzący:

- właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność);
- udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej;
- podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska;
- wracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań);
- częste zadawanie pytania- „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

3. Uczniowie o inteligencji niższej niż przeciętna:

- podpowiadanie tematu pracy plastycznej czy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia;
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- pozostawianie więcej czasu na utrwalenie materiału;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu;
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- uwzględnienie wolniejszego tempa pracy;
- odrębne instruowanie ucznia;
- zadawanie do domu tyle, ile uczniów jest w stanie wykonać samodzielnie;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy.

4. Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

a) Dysgrafia (brzydkie, nieczytelne pismo):

- ocena pracy pisemnej pod kątem merytorycznym taka sama jak dla innych uczniów;
- sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne (jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytał ustnie z tego zakresu materiału);
- dopuszczalne stosowanie pisma na komputerze (dotyczy obszernych prac domowych).

b) **Dysleksja** (trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści):

- unikanie głośnego czytania przy całej klasie;
- kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń;
- umiejscowienie ucznia blisko nauczyciela, w celu zwiększenia jego koncentracji uwagi (ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu).

5. Uczniowie z ADHD (nadpobudliwość psychoruchowa):

- posadzenie ucznia z dala od okna, ze spokojnym uczniem;
- nieodpytywanie w stanie silnego pobudzenia;
- wyznaczanie uczniowi konkretnego celu i działania;
- dzielenie zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy;
- pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności;
- wydawanie jasno sprecyzowanych poleceń (na raz tylko jedno polecenie);
- skracanie zadania poprzez dzielenie ich na mniejsze polecenia cząstkowe;
- sprawdzanie stopienia zrozumienia wprowadzonego materiału;
- dzielenie dłuższych sprawdzianów na części;
- wydłużanie czasu odpowiedzi;
- przypominanie o terminach sprawdzianów.

6. Uczniowie z niedosłuchem:

- możliwość otrzymania przez ucznia dodatkowego czasu na wykonanie zadania;
- brak uwzględniania błędów wynikających z niedosłuchu;
- docenianie aktywności i wkładu pracy ucznia, a także jego stosunku do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność);
- sposób sprawdzania wiedzy adekwatne do możliwości percepcyjnych ucznia;
- zapewnienie podczas lekcji bezwzględnej widoczności twarzy osoby mówiącej;
- optymalne miejsce ucznia niedosłyszającego w klasie;
- posługiwanie się prostymi zdaniami;
- dłuższy czas na udzielenie odpowiedzi;
- użycie pomocy wizualnych, tablic itp.;
- zapis słów kluczowych;
- zadawanie pytań w różnej formie;
- sprawdzanie rozumienia poleceń;
- zachęcanie ucznia, do sygnalizowania niezrozumiałych treści.